

EHSAL en Kliniek Sint-Jan **TERRANOVA**

School, kliniek en welzijnszorg
werken samen in hartje Brussel

**GRETA D'HONDT
GUST DE WIT
WALTER CORNELIS**

Oud-studenten blikken terug voor de verjaardag

David Crabbé en Griet Blicck

FORMIDABEL VARIABEL

EHSAL gaat voor gestructureerde diversiteitsaanpak

Uniek project van EHSAL en Kliniek Sint-Jan

■ EHSAL en Sint-Jan werken samen aan een gezondheidscentrum met laagdrempelige eerstelijnsgezondheidszorg waar geneeskunde, paramedische disciplines, opleiding en maatschappelijk werk elkaar vinden.

Van Nieuwland naar Terranova

Terranova is een prestigieus en vernieuwend initiatief van EHSAL en de Brusselse Kliniek Sint-Jan. In een gloednieuw gebouw komt straks een lokaal en wijkgericht gezondheidscentrum met laagdrempelige eerstelijnsgezondheidszorg. Maar vooral wordt Terranova een uniek samenwerkingsproject in hartje Brussel waar huisartsgeneeskunde, paramedische disciplines, opleiding en maatschappelijk werk elkaar vinden.

Het project is ambitieus. Terranova wil de Brusselse gezondheids- en welzijnszorg bevorderen, laagdrempelige voorzieningen bieden aan maatschappelijke risicogroepen, het welzijn en de gezondheid van kinderen in de hoofdstad bewaken én kwalitatief hoogstaand onderwijs in Brussel stimuleren. En dat allemaal in het centrum van Brussel. Het Terranova-project wordt begeleid door prof. dr. Paul Govaerts, grondlegger van een vernieuwende

neus-, keel- en oorpraktijk die deel uitmaakt van een multidisciplinair complex in Deurne. Prof. dr. Govaerts heeft vanuit die achtergrond heel wat ervaring met de samenwerking tussen verschillende disciplines en werd als specialist aangetrokken bij de uitwerking van het masterplan.

Prof. dr. Govaerts: "Terranova is in de eerste plaats een statement. Het toont aan dat we als 'zwakke sector' tegen de stroom in kunnen gaan en ons niet hoeven te laten verdringen naar de periferie

**"Terranova voegt
aan het theoretisch
onderwijs een
praktische dimensie
toe binnen één
architecturaal
geheel."**

Paul Govaerts, drijvende kracht achter het Terranova-project

Het Terranova-project wordt begeleid door prof. dr. Paul Govaerts. Deze Antwerpse arts is de grondlegger van De Oorgroep, een neus-, keel- en oorpraktijk die gespecialiseerd is in de otologie (oorkunde en oorheelkunde) en de audiologie (gehoormetingen) bij kinderen en volwassenen. De groep heeft bijgedragen tot de ontwikkeling van nieuwe diagnostische en therapeutische technieken en ligt aan de basis van de neonatale gehoorscreening in Vlaanderen. De Oorgroep maakt deel uit van een multidisciplinair gebouw waarin ook de huisartsenwachtpost van Deurne zich bevindt. Prof. dr. Govaerts: "Vanuit die achtergrond had ik heel wat ervaring met de samenwerking tussen verschillende disciplines. Ik vond het Terranova-project een bijzonder boeiende uitdaging." Prof. dr. Govaerts werd arts in 1988. Hij verwierf een Masters' degree in Medical and Pharmaceutical Research in 1990 en hij werd NKO-arts in 1993. In 2002 verwierf hij een bijkomend wetenschappelijk doctoraat op zijn werk over aangeboren doofheid. Hij is gastprofessor aan de Universiteit Antwerpen en consulent NKO-arts in het Universitair Ziekenhuis te Edegem. Hij is auteur van heel wat wetenschappelijke publicaties en werd de coach van verschillende (para-)medici die onder zijn supervisie onderzoek hebben gedaan. Prof. dr. Govaerts ligt ook aan de basis van de bacheloropleiding in de audiologie aan de Lessius Hogeschool te Antwerpen.

■ Terranova vond in prof. dr. Paul Govaerts van De Oorgroep een ideale begeleider, vanwege zijn ervaring met samenwerking tussen verschillende disciplines.

van de grootstad. Al te vaak – en dat merken we toch in een heleboel grote steden – dwingt de grootstedelijke problematiek ons om uit te wijken naar de rand van de stad. Ik vind het geen toeval dat de zachte opleidingen van Campus Nieuwland zich in Brussel-Zuid bevinden en de economische opleidingen van Campus Economische Hogeschool in het duurdere noorden van de stad. Terranova bewijst dat wij in het hartje van de stad toch iets prestigieus kunnen neerzetten en dat we aan de hand van dit project fondsen, medewerkers en studenten kunnen werven."

"Terranova is een statement en toont aan dat de 'zwakke sector' zich niet hoeft te laten verdringen naar de periferie van de stad."

VEELOMVATTEND COMPLEX

In het Terranova-complex zullen verschillende welzijns- en gezondheidsvoorzieningen een onderdak krijgen. In de eerste plaats komen er vijf operationele centra: een ontwikkelingscentrum, een huisartsen(wacht)post, een (psycho)geriatriesch dagcentrum, een oogcentrum en een diabetes-educatiecentrum. De haalbaarheid van een conferentieruimte/auditorium wordt nog onderzocht. Ook lopen er gesprekken met een kinder-

dagverblijf. Daarnaast komen er vijf skills labs voor de EHSAL-opleidingen Ergotherapie, Optiek & Optometrie, Verpleegkunde, Medische Beeldvorming en Sociaal Werk. De labs zullen nauw samenwerken met de operationele centra. Het geheel wordt aangevuld met commerciële initiatieven die binnen het concept passen: een optiekzaak, een uitzendbureau voor de sociale sector, een uitleenpost van het ziekenfonds, een

hoorcentrum, een studentencafé... Verder komt er zeker al een kantoor van de Brusselse welzijnsraad en zullen er ook studio's of studentenkamers komen.

HANDS ON

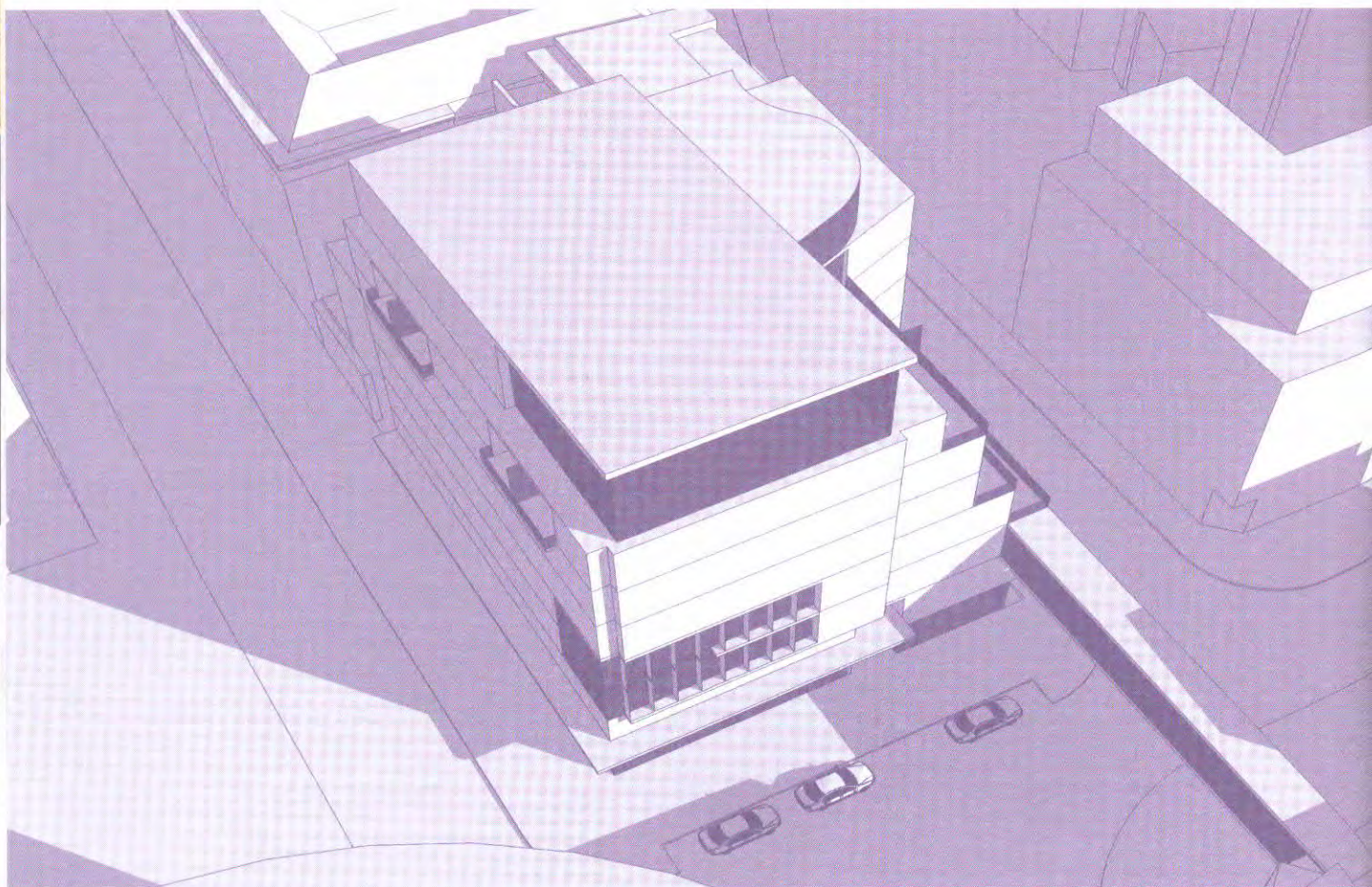
Prof. dr. Govaerts: "Zeker is dat de huidige practica uit de EHSAL-opleidingen door het initiatief op een hoger niveau zullen worden getild. Studenten die vandaag nog poppen of collega-studenten gebruiken om vaardigheden en attitudes te verwerven, zullen binnenkort in reële situaties kunnen ervaren hoe ze met patiënten moeten omgaan. Niet alleen zullen zij

de nodige handelingen veel beter kunnen aanleren, zij zullen ook de noodzakelijke attitudes makkelijker onder de knie krijgen en meteen kunnen ervaren hoe échte patiënten reageren. Wie als student een rolstoelpatiënt naar het toilet moet begeleiden, ervaart meteen hoe dat concreet moet gebeuren, maar ook welke attitudes nodig zijn: discretie, bijvoorbeeld. Voor die patiënten heeft deze werkwijze ook een heleboel voordelen. Allicht vinden zij het fijn om mee te helpen aan de opleiding van studenten. Ik kan mij echt wel voorstellen dat ze zullen uitkijken naar de momenten waarop zij met de studenten samenwerken." Het geheel is volgens de projectleider echt uniek, al zijn er in Nederland en de Verenigde Staten initiatieven die als voorbeeld kunnen dienen. Prof. dr. Govaerts: "Terranova voegt aan het theoretisch onderwijs een praktische dimensie toe binnen één architecturaal geheel."

PARA-ACADEMISERING

EHSAL werkt in het project samen met de Kliniek Sint-Jan, een ziekenhuis met 365 bedden dat gesticht is door de Gasthuiszusters Augustinessen van Brussel. Het centraal gelegen ziekenhuis heeft een geschiedenis van meer dan

>> lees verder op blz. 12

■ In het Terranova-complex krijgen verschillende welzijns- en gezondheidsvoorzieningen een onderdak, naast vijf skills labs voor de EHSAL-opleidingen Ergotherapie, Optiek & Optometrie, Verpleegkunde, Medische Beeldvorming en Sociaal Werk.

800 jaar. Ook voor het Sint-Jansziekenhuis biedt het project een meerwaarde. Prof. dr. Govaerts: "Net als diverse andere ziekenhuizen, heeft het verschillende projecten in de marge van het zuiver klinische gebeuren. Dankzij Terranova kan het die projecten uitbouwen. Bovendien kan het ziekenhuis daarbij gebruik maken van de expertise die EHSAL inzake opleidingen te bieden heeft. Zo wil het ziekenhuis al langer starten met een geriatisch dagcentrum dat zich tussen de mantelzorg enerzijds en de residentieel-klinische oplossingen anderzijds situeert. Bejaarden kunnen in zo'n dagcentrum programma's volgen rond motoriek of logopedie.

"Als de overheid Terranova ziet als een impuls voor het sociale weefsel van de grootstad, kan ze via een subsidie haar stempel drukken op het project."

De samenwerking met EHSAL maakt het mogelijk om binnen zo'n centrum te starten met cursussen rond mantelzorg. Om dat soort interessante initiatieven uit te werken, heeft men immers mensen nodig met onderwijservaring. Men noemt deze evolutie para-academisering en precies dat onderwijs in paramedische disciplines is voor Sint-Jan een inhoudelijke meerwaarde."

BREDE INVALSHOEK

Aan Terranova is een lange geschiedenis voorafgegaan. Prof. dr. Govaerts: "EHSAL wou aanvankelijk starten met een wijkgericht initiatief

in Brussel-Zuid. Daarbij werd in eerste instantie gedacht aan het aanbieden van een laagdrempelige gezondheidsvoorziening. De school antwoordde daarmee op een vraag in 2003 van het Stedenfonds. Via het Stedenfonds probeert de Vlaamse overheid in de grote steden initiatieven te steunen voor de sociaal zwakkeren. Aanvankelijk werd via het Sociaal Impulsfonds (SIF) de klemtoon gelegd op sociale problemen. Later werd gewerkt vanuit een bredere invalshoek en veranderde het Sociaal Impulsfonds in het Stedenfonds. Onder impuls daarvan is er nu meer aandacht voor grotere en vooral langer durende projecten in de welzijns- en gezondheidssector waarbij ook allerlei indirecte effecten belangrijk zijn." De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) vond het project niet oninteressant en vroeg aan EHSAL om het in een breder plan te laten passen. Bovendien moest de hogeschool voor het project in

■ In het nieuwe gebouw komt ook ruimte voor commerciële initiatieven die binnen het concept passen.

zee gaan met een klinische partner. Op die manier is er een samenwerking gekomen met het Sint-Jansziekenhuis. In 2004 is de vzw Terranova opgericht.

CO-FINANCIERING GEZOCHT

Het totale budget voor het Terranova-project, inclusief afbraak en nieuwbouw, bedraagt ongeveer 8 miljoen euro. Er is een eenmalige subsidie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). De grond in de Blekerijstraat wordt kosteloos in erfpacht gegeven door Kliniek Sint-Jan voor een periode van 35 jaar. Het project zal op middellange termijn zelfbedruipend zijn. Toch wordt er nog gezocht naar een portefeuille van co-financieringen. Daarbij wordt natuurlijk gekeken in de richting van verschillende overheden. EHSAL biedt Terranova daarbij expertise in hoofde van

Lutgart Spaepen, business development manager met veel ervaring in die materie. Prof. dr. Govaerts: "Als de overheid vindt dat Terranova een impuls kan geven aan het sociale weefsel van de grootstad, kan ze via een subsidie een duidelijke en langdurige stempel drukken op het project. De huidige subsidie van de VGC (een kleine 200.000 euro) is in die zin symbolisch: het is een blijk van interesse én een toegangsticket tot dit sociaal prestigieuze project. Ook andere overheden worden uitgenodigd hun engagement te overwegen." ■

Groep Planning bouwt Terranova

■ Voor het ontwerp van het gloednieuwe Terranova-complex doen EHSAL en Kliniek Sint-Jan een beroep op Groep Planning, een toonaangevend ontwerp- en studiebureau met een uitgesproken stem in het architecturaal en het ruimtelijk debat. De groep realiseert al dertig jaar opdrachten voor particulieren, bedrijven en overheden. Groep Planning werkt daarvoor samen met haar dochtermaatschappij 'Mens en Ruimte', een studiegroep voor ruimtelijke, ecologische en sociale planning. Het bureau bouwde of renoveerde onderwijsinstellingen, kantoren, woningen, openbare instellingen, zorgvoorzieningen, culturele en recreatieve infrastructuur, parkings, pleinen, parken, bruggen en tunnels. Tot de bekendste realisaties behoren de lokettenzaal van het Huis van de Vlaamse Volksvertegenwoordigers, het cultuurcentrum van de ING-bank en de pier van Blankenberge. Door haar expertise in restauratie, renovatie en nieuwbouw, schrijkt het bureau niet terug voor complexe opdrachten als Terranova.

INFO Voor meer informatie kan u surfen naar www.groepplanning.be.

Wat komt er in Terranova?

vijf operationele centra

ontwikkelingscentrum | huisartsen(wacht)post
(psycho)geriatrisch dagcentrum | oogcentrum
diabetes-educatiecentrum

vijf skills labs

Ergotherapie | Optiek & Optometrie
Verpleegkunde | Medische Beeldvorming
Sociaal Werk

uitbreiding

leslokalen | docentenlokalen | uitbreekruimte
seminariëruimte | commerciële ruimte
residentiële ruimte | kinderdagverblijf

Fasen in het Terranova-project

Oprichting vzw	2004
Bouwaanvraag	voorjaar 2006
Start bouw	voorjaar 2007
Operationeel	najaar 2008